

Forslag til uttalelser fra årsmøtet i Naturvernforbundet i Rogaland tirsdag 16.mars 2021

Forslag 1:

Kvernaland er feil sted for datasenter

Norge rundt planlegges det batterifabrikker, datasentre og annen kraftkrevende virksomhet. Dette kan være næringer og arbeidsplasser som erstatter dagens fossile energibruk og oljejobber. Men omstillingen kan ikke medføre at natur og jordbruksjord bygges ned.

Time kommune har sammen med regionens næringsliv pekt på Kvernaland (Kalberg) som byggegrunn for datasentre og batterifabrikker. I forslag til ny kommuneplan (2018-2030) er det satt av 1788 dekar dyrka og dyrkbar jord til industriformål. Dette strider fundamentalt med nasjonale jordvernmål og kan ikke kompenseres verken ved jordflytting eller «arealbytte» med nabokommuner. Vi frykter at dersom dette forslaget godkjennes vil det åpne for ytterligere nedbygging av matjord til industri- og vegformål.

Norge skal i henhold til våre forpliktelser i Biokonvensjonen stanse tapet av naturmangfold. Det må få konsekvenser for arealbruken i alle kommuner, også Time. Kvernaland har et svært variert mosaikkpreget landskap med store naturverdier – myr, lynghei, skog, kantsoner og ugjødsla beitemark. Dette gir en variasjon i dyre- og planteliv som finnes få andre steder på Jæren. Det er registrert en lang rekke utryddingstruete arter som vil miste sine leveområder ved utbygging.

Naturvernforbundet savner en helhetlig lokaliseringsprosess for ny kraftkrevende industri.. Det må stilles krav til bruk av energieffektiv teknologi og utnyttelse av overskuddsvarme. En form for konsesjon som bidrar til riktig lokalisering med tanke på energibruk, vil være et virkemiddel. Det må også stilles strenge krav til effektiv arealbruk, som ikke direkte eller indirekte resulterer i nedbygging av matjord, verdifull natur eller arealer med høyt karboninnhold.

Naturvernforbundet mener på denne bakgrunn at Kvernaland er et ueigna sted for lokalisering av kraftkrevende industri og at det fins andre aktuelle steder, blant annet Gismarvik i Tysvær, som langt bedre tilfredsstiller kravene vi mener må settes til etablering av denne type industri.. Naturvernforbundet vil også minne om at en reduksjon av energiforbruket er det viktigste vi kan gjøre for å kutte klimagassutslipp og ta vare på naturen. Det forutsetter en massiv satsing på energieffektivisering og redusert energibruk i transportsektoren.

Forslagsstiller: Erik Thoring

Forslag 2:

Stortingsvalget 2021 må bli et Naturvalg - nei til mer vindkraft!

Stadig større naturområder ødelegges, og arter fortrenses. Den siste rapporten fra FNs naturpanel (IPBES) viser at tapet av natur og arter er en like alvorlig trussel som klimaendringene. De to krisene må løses i fellesskap, ikke på bekostning av hverandre.

Nytt konsesjonssystem for vindkraft på land ble vedtatt av Stortinget i desember 2020. I det nye systemet står det blant annet at hensyn til natur og arts mangfold skal vektlegges i større grad, men det gjenstår å se hva dette betyr i praksis. For eksempel ble forslaget "Stortinget ber regjeringen om at det ikke gis nye konsesjoner til vindkraftutbygginger i villmarkspregede områder eller i områder hvor utbyggingen truer utrydningstruede arter eller naturtyper" nedstemt av regjeringspartiene og FrP.

I Rogaland er det allerede bygd ut 16 vindkraftverk og Tysvær, Gravdal og Gismarvik er under bygging. Faurefjell og Gilja har begge fått konsesjon, men kommunene har ikke godkjent dispensasjon fra kommuneplanens LNF-formål eller arealbestemmelser. Det er derfor håp om at disse vindkraftverkene aldri blir realisert.

NVE har avventet det nye konsesjonssystemet før behandling av nye konsesjonssøknader. En søknad ligger allerede og venter. Bergeheia i Sirdal og Lund ligger på snaufjellet vest for Sirdalsvannet i en høyde på 550 til 717 m.o.h. Med en turbinhøyde på 250m vil turbinene være synlige over store deler av Sørvest-Norge. Området grenser til Øykjeheia naturreservat, er et populært turområde og en av de viktigste lokalitetene for hubro i Rogaland og Agder.

Det nye konsesjonssystemet åpner for at NVE kan gi tidlig avslag. Bergeheia er et opplagt eksempel på et område som må få tidlig avslag. Naturen i Rogaland har allerede lidd nok.

Forslagsstiller: Ingeborg Vrenne

Forslag 3:

Nei til elektrifisering av norsk sokkel.

Naturvernforbundet i Rogaland meiner det er galt å elektrifisere eksisterande oljefelt med fornybar energi fra land. Våre fornybare energiresurser på land må ikkje brukast til å oppretthalde produksjon av olje og gass. Elektrifisering av sokkelen vil kunne kreve store naturfientlege utbygginger av fornybar energi i norsk natur. Elektrifisering kan likevel nyttast der det kan kombineres med utvikling av fornybar energi til havs.

Kraftbransjens ønske om elektrifisering er klart knytta til at elektrifiseringen vil gi ei auke av straumprisane. Dette har fleire negative effekter. Energiintensiv industri kan bli flagga ut til land som bruker fossil energi, noe som vil gi stor negativ klimaeffekt. Økte priser på strøm kan gi grunnlag for ytterligere nye konsesjoner for naturraserende vindkraft på land. NiR krever stans i bygging av meir Vindkraft i norsk natur på land.

Forslagsstillar: Hallgeir Langeland

Forslag 4

La folk flest bidra i det grønne skiftet!

Du og jeg kan bidra i overgangen til et lavutslippssamfunn. Vi kan produsere solenergi på takene våre! Men skal det skje må regjeringen spille på lag med deg og meg. Støtten til solenergi og andre energiltak i husholdningene må dobles.

Verden trenger mer natur, både for å bremse klimaendringene og for å stanse tapet av arter og økosystemer. Samtidig må vi over på 100% fornybar energi slik at vi unngår skadelig global oppvarming med de negative konsekvensene det får for mennesker og natur. Du og jeg kan bidra med å produsere solenergi fra våre tak og fasader!

Etterspørsel etter fornybar energi øker og alternative grønne energikilder er nødvendig for å kunne møte etterspørselen etter fornybar energi i framtiden. Solenergi er et godt og viktig supplement til redusert strømforbruk for deg og meg (husholdninger), men det forutsetter at Enova øker støtten til husholdninger som ønsker å ta i bruk solcellepanel.

Dessverre har Enova varslet en reduksjon i støtten til en rekke tiltak rettet mot husholdninger. Signalet om redusert støtte blir feil. Det er nemlig mange gode grunner til å gjøre det motsatte. Teknologien fungerer utmerket og vil spare betydelige klimagassutslipp i panelets livsløp. Solenergi kan monteres på eksisterende fasader og tak og medfører ingen naturinngrep. I tillegg er det ikke tap til nettet ved lokal produksjon av energi, og lokalprodusert energi kan være med å avlaste nettet og redusere effekttopper.

I dag betaler husholdningene mer til Enova gjennom påslaget på nettleien enn de får tilbake gjennom Enovatilskuddet. Det er urimelig når vi vet at energiproduksjon i husholdninger sammen med energisparing har et stort ubrukt potensiale.

Vi må øke satsingen på energieffektivisering og egenproduksjon i Norge hvis vi skal nå våre klimamål uten å forbruke natur. Våre konkrete innspill er at vi ønsker en dobling av Enovas støttesatser for energiltak i husholdningene. I tillegg må borettslag og sameier bli egen målgruppe, og for denne gruppen ønsker vi også at det innføres en landsdekkende støtteordning for ladeinfrastruktur.

Forslagsstillere: Sissel Norheim og Lena Forgaard

Forslag 5:

Ålgårdbanen og oppgradert E39 – best for natur, klima og trafikanter

Dropp fire-felt motorvei Hove- Ålgård og sats heller på en billigere, trafikk sikker to-tre felt løsning med tunnel. Gjenåpne Ålgårdbanen som kan gi raskere kollektivtilbud uten nye naturinngrep og uten klimautslipp.

Erfaringer fra andre land viser at gjenåpning av nedlagte baner har stor suksess. Det samme kan skje ved gjenåpning av Ålgårdbanen som har et trafikspotensiale på mellom 500.000 og 1,4 millioner reiser i året, avhengig av frekvens.

Parallelt med Ålgårdbanen foreligger det en reguleringsplan for utbygging av E 39 til 4-felts motorveg. Statsforvalteren i Rogaland har fremmet innsigelse mot planen siden den vil føre til store landskapsinngrep og nedbygging av matjord. Tross runder med kutt i kostnader hadde veien en pris i 2020 på 3,4 mrd. kroner.

Vi foreslår at Ålgårdbanen gjenåpnes først slik at togene kan avlaste E39 mens den bygges ut. Vi foreslår at E39 oppgraderes i eksisterende trase til en trafikk sikker to-tre felts veg med fysisk midtdeler og planfrie kryss. Strekningen Hove-Osli holder allerede en slik standard. Ved Osli og Bråstein foreslår vi at sideveier samordnes og at det bygges to nye og mer kompakte planfrie kryssløsninger. Mellom Kongeparken og Limavatnet legges ny E39 i tunnel.

Med en slik løsning kan Ålgård få et dobbelt så raskt kollektivtilbud som i dag, en sikrere E39, bedre trafikkflyt, lavere kostnad, mindre bompenger, færre og mindre inngrep i landskapet og mindre tap av matjord. Det er kort og godt en løsning som alle interesser vinner på.

Forslagsstiller: Erik Thoring